

Biblioteques públiques: de servei cultural a infraestructura social essencial

Published by [Interacció](#) [1] on 20/06/2016 - 10:42 | Last modification: 28/04/2026 - 14:42

L'estudi *The new role of public libraries in local communities*, elaborat per al Parlament Europeu, parteix d'una constatació clara: les biblioteques públiques ja no poden ser llegides només com a equipaments culturals, sinó com a dispositius centrals en la resposta a transformacions socials, digitals i econòmiques profundes. Aquest desplaçament no és discursiu, sinó funcional. Les biblioteques han anat assumint rols que les situen en el centre de polítiques d'educació, inclusió i cohesió social.

El document identifica tres moviments de fons. El primer és el pas de la biblioteca com a espai de préstec a espai d'estada. Les dades mostren una disminució relativa dels préstecs i, alhora, un augment de les visites i dels usos vinculats a l'aprenentatge, la socialització i l'accés a serveis digitals. La biblioteca esdevé així un espai públic no comercial, obert i accessible, amb una funció creixent com a lloc de trobada i interacció en entorns cada vegada més privatitzats.

El segon moviment és la seva consolidació com a porta d'entrada al coneixement i a la inclusió. En una societat marcada per la digitalització i les desigualtats en competències, les biblioteques ofereixen accés a recursos, alfabetització informacional i suport a l'aprenentatge al llarg de la vida. El text insisteix que no n'hi ha prou amb proveir tecnologia; calen espais i professionals que facilitin l'ús significatiu d'aquesta tecnologia. En aquest sentit, la biblioteca funciona com a infraestructura d'equitat, especialment per a col·lectius amb dificultats d'accés a l'educació formal o als serveis digitals.

El tercer moviment té a veure amb la seva funció territorial. Les biblioteques es configuren com a nodes de la vida comunitària i, en molts contextos, com a únic espai cultural no comercial disponible. Aquest paper és especialment visible en àrees rurals o en barris amb dèficits d'equipaments, on la biblioteca articula serveis, genera activitat cultural i estableix aliances amb altres institucions. El document descriu també el seu impacte en la regeneració urbana: la presència d'una biblioteca pot activar zones degradades i reforçar la vitalitat econòmica i social de l'entorn.

Aquesta ampliació de funcions no es produeix sense tensions. El document assenyalava la pressió pressupostària sobre els serveis locals i la necessitat creixent de justificar el valor econòmic i social de les biblioteques. Alguns estudis mostren retorns d'inversió elevats, tot i que el text adverteix que bona part del seu impacte no és fàcilment quantificable, especialment en termes de cohesió social o desenvolupament personal.

La conclusió no és celebratòria. El document apunta una distància persistent entre el potencial de les biblioteques i el seu reconeixement en les polítiques públiques. Malgrat la seva capacitat per contribuir a objectius clau com l'educació, la inclusió o l'ocupació, sovint no són considerades actors centrals en el disseny de polítiques. D'aquí deriven les recomanacions: reconèixer-les com a infraestructures estratègiques, reforçar la seva innovació, millorar la disponibilitat de dades i consolidar xarxes de cooperació a escala europea.

El que queda obert és una qüestió de governança. Si les biblioteques ja operen com a infraestructures socials de base, la pregunta no és tant què poden fer, sinó fins a quin punt les polítiques culturals i educatives estan disposades a assumir-les com a part del seu nucli operatiu.

Referència

Parlament Europeu, Direcció General de Polítiques Internes de la Unió. (2016). *The new role of public libraries in local communities: Research for CULT Committee*. Oficina de Publicacions de la Unió Europea. <https://data.europa.eu/doi/10.2861/984156> [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: equipaments culturals

Tags: lectura i biblioteques

Tags: accés a la cultura

Tags: participació cultural

Tags: educació i cultura

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2016/biblioteques-publicues>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://data.europa.eu/doi/10.2861/984156>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/3033>